

Ligamento
rum admini-
stratio.

contingens. Atque huic eidem muneri subseruit, nerueum illud caput anterioris cubitum flexentium musculi, quod ab eminentissima scapulae acetabuli sede enatum, inter articuli ligamenta humeri caput transcendere, atque suo sinui incumbens deorsum ferri audies. Horum ligamentorum administratio, non nisi scapulam quoque mouentibus musculis, et cubitum flexentibus dissectis, aggredienda est, quae tunc cultellis paruulis, sed acutioribus celebrabitur, atque omnium primum id secundum ueniet, quod ex interiori scapulae processu exoritur. deinde alia duo peculiaria, ab ipsorum radice à scapula liberans, usque ad humerum singula deduces. Neque hic interim oscitanter animus adhibendus erit, ne quum secundum ligamentum aggredieris, una quoque caput exterius cubitum flexentium musculorum anterioris praescindatur, nisi fortassis antea ademptum una cum toto musculo esset. Porro ligamentum ab interiori processu scapulae, in summum humerum pertinens, musculo brachii ut attollente ablato, euadit citra sectionem conspicuum. Illud uero, quod scapulae acetabuli cauitatem aliquando auget, diuiso prorsus articulo, in conspectum uenit.

DE MUSCULIS SCAPULAE MO- uentibus. Caput XXVI.

Primus sca-
pulae mouen-
tium.

SCAPULA huiusmodi cum brachio agitur motibus, si illam duntaxat exceperis, quo brachium circumuerti diximus. Scapulam itaque pectori admovent triangularis musculus, illi substratus musculo, cuius beneficio brachium pectori adducimus. Est namque hic primus scapulae musculus, quem in uigesimo tertio Capite ex secunda, tertia, quarta, quinta, & interdum sexta, superioribus thoracis costis, paulo antequam in cartilagineas illas cessent, principium assumere docui. Adeo uelut neque ipsius substantia, quae tota, nisi iuxta tendinem, carnea est, neque insertio, quam in interius latus anteriorum imitantis processus molitur, neque fibrarum ductus, qui ex amplo principio in obitum uerticem, nusquam intersectae feruntur, diffusius recensenda ueniant, quum abunde sit, ipsius functionem hic addidisse. Si itaque huius musculi altiores fibrae contrahantur, elatius scapulam pectori admovent, inferioribus uero in se contractis, uersus pectus demissius scapula adigitur. At totius musculi fibras una laborantibus, scapula in neutram partem declinans, pectori adducitur. Quamquam interim scapula pectoris ossis summo, aut mucronatae cartilagini non eque, atque brachii adducitur, quod insignibus in motu differentiis, nunc pectoris elatio-ri sed, nunc demissiori admoventur, quemadmodum ipsius quoque musculus, elatius & demissius ipso scapulae musculo initium ducit. Ceterum etsi Galenus scapulae nullum tribuit musculum, qui proprio motu ad pectus, antrosum uel scapulam ageret, & nos tamen hunc quem iam narrauimus, illi priuatim ascribimus, non praeter eas, quae, quin sedulo mentem quoque accommodes musculo, quem ceterorum Anatomicorum more, à scapulae basi enatum, octo superioribus costis inferi dicemus, quum thoracem mouentium musculorum sermo institueretur. Si enim huius naturam diligenter spectaueris, & potissimum in quadrupedibus, fortassis illum quoque scapulae motorem recenseras, quemadmodum audies, quum sexto post hoc Capite, illum thoracem mouentium secundum enumerabo. Porro sursum ad caput ualidi musculi scapulam attollunt, si quidem & ipsa grandi mole constet, plurimamque ipsi carnem adnatam sustineat. Primus est, quem ante musculos brachii mouentes dissecandum esse, tunc dicebam, quum illorum musculorum administrationem secundo ante hoc Capite exequeretur. Musculus iste raram, praeter ceteros corporis musculos, figuram sortitur, ut etiam fibras & mouendi rationem, ab alijs musculis quodammodo differentes adeptus est. oritur enim ab occipitij ossis transversa linea, quae ab occipitij ossis medio, uersus aures radices porrigitur. Huius lineae externum latus, ab aures pin-nula tantum remouetur, quanta ipsius ab occipitio exortus est longitudo. Si enim occipitij sedem, quae ab ipsius medio ad aurem ducitur, in duas aequales regiones diuiseris, earum unam, quae occipitij medio uicinior est, praesentis musculi principium occupare intueberis. In occipitij medio dexter musculus sinistram contingit, ac ambo inuicem iuncti, unaque ueluti ex spinarum uertebrae apicibus principium ducentes, per ceruicis thoracis que spinam, usque ad octauam thoracis uertebrae protenduntur. Dexter (idem de sinistro intelliges) quae ex spinarum apicibus enascitur, membranofus tanta fere amplitudine apparet, quanta uertebrae in suo latere est latitudo, reliqua uero regione carneus (si unicum duntaxat locum exceperis) conspicitur. Quis autem membraneus ille locus sit, sermonis progressus enarrabit.

Secundus sca-
pulae mouen-
tium.

enarrabit. Sunt itaque haec duae praesentis musculi lineae. Una transversim secundum occipitium porrecta, quae etsi tenuis sit, carnea tamen uisitur. altera recta per spinam deorsum ab occipitij medio, ad octauam usque thoracis uertebrae descendit. Praeter has autem, aliae duae obliquae sunt, una ex termino transversae lineae, quo aurem spectat, oblique deorsum uersus anteriora, seu in dextro musculo dextrorsum protenditur, quo usque latiori clauiculae partem contingat, summo humero coarticulatam. Alia linea quae similiter obliqua est, à lineae postremo commemoratae fine, quo ipsa clauiculam tangit, deorsum uersus posteriora oblique tantisper descendit, dum una cum termino rectae lineae, secundum spinam exporrectae, acutum angulum constituat, e regione octauae thoracis uertebrae consistentem. Quatuor his lineis musculus circumscribitur, uerum praeter has, musculus aliam transversam, in ipsius medio quodammodo nanciscitur, eam nimirum, quae toti scapulae spinae, & summo humero, & clauiculae latiori parti inserta tatur. Hac parte qua suam molitur insertionem (quae uelut ipsius tendo est) neruofus simul et carnosus uisitur, ea uero sede, qua scapulae ceruicem spectat, & quarta ipsius linea à clauicula, deorsum ad octauam thoracis uertebrae prorepit, semicirculum quodammodo membran-um commonstrat, quasi hic (ne forte scapulae gibbum occupantes musculos arctius premat) crassior carnosusque esse nequirit. Reliqua autem sede, uti iam admonuimus (nisi quae dorsi spin-ae committitur) omnino carnosus existit, sed tamen undique tenuis est, ea sui sede excepta, quae toti superiori summi humeri sedem, & latiori clauiculae parti ualidissime implantatur. Porro fibras, non uno omnes modo porrectas habet, nam quae ab occipitio, ceruicisque uertebrae spinis deorsum protenduntur, oblique ut & exterior eius musculi partis linea, ad anteriora deorsum tantisper prorepunt, donec scapulae spinam, & summo humero, & latiori clauiculae sedem inserantur. Praesentes fibrae eo semper obliquiores magisque transversae redduntur, quo à ceruicis uertebrae spinis, thoracis propinquo-ribus principium ducunt adeo, ut illae, quas ceruicis radix exporrigit, iam paulo minus toto transversae sint. Quae uero à thoracis uertebrae spinis uere enascuntur, sursum uersus anteriora tensae, tanto quoque rectiores, minusque transversae uisuntur, quo octauae thoracis uertebrae sunt uiciniores. Eiusmodi fibrarum series commonstrat, huius musculi beneficio non modo uniuersam scapulam sursum attrahi, sed etiam deorsum uelli, rectaque ad dorsum agi. Si namque superior musculi pars, inter secundum uersus suam originem trahatur, totam scapulam sursum attolli conspicis. At si humilior musculi pars, quae inter scapulae spinam, & octauam thoracis uertebrae consistit, ad suum exortum tensa fuerit, scapula deorsum uellitur. Deinde uniuerso musculo inter dissecandum attra-cto, & praecipue quae ex inferioribus ceruicis, & superioribus thoracis uertebrae spinis enascitur, scapulae molem recta retrorsum duci cernimus. Atque hinc fit, ut praesens muscu- lus motibus omnino pugnantibus praeficiatur, ac, uti prius relatum est, fibras contraria serie ductas quoque exigit, quanuis interim nulla prorsus sui sede hunc disunctum inconiunctum uel esse, quis uere dixerit. Proinde unitatis ratione, praesens musculus unius loco mihi habe- bitur, quo minus autem functionis gratia is duorum, aut plurium uice à quopiam recense-ri queat, per me non obstiterit. At Galenum miror, qui hunc musculum disjungens, ad medium fere Libri quarti de Administrandis sectionibus, superioris musculi partis proli- xius, quam de aliquo totius corporis, contra Lycum nimis profecto inuidiose disceptans me- minit. Ad calcem uero eius Libri, inferiorem musculi partem uix obiter nominauit, tunc scilicet, quum scapulam duobus proprijs musculis, ad dorsum agi insinuaret, quorum in-ferior est huius nostri musculi humilior pars, à thoracis uertebrae spinis praecipue ori- ginem assumens, quam etiam alibi Demissiore scapulae musculum appellauit. Vtunque sit, parua hic nobis cum Galeno futura est dissensio, si ambos à se enarratos musculos, u- num continuum corpus esse annuerit. Nam etsi fortassis musculi huius insertio, quae in- scapulae ac oblique admodum procedentis lineae perficitur (quantum uis etiam & in insertionem musculi

QVAMVI S

musculi huius, de quo in praesentia agimus, effigies ex secunda musculorum tabula, ad litteras K & L, cum longe adhuc manifestius ex nona ta- bula ad r & s, alijs que his circumductis chara-cteribus peti possit, nihilominus rudibus lineis in su- periori figura hic illius circumscriptionem expres- si. Inferiori uero effigie trapezion, quam obsecro Galenus in Quarto de Administrandis sectionibus libro proponit, delineauit. Pertinet itaque ab A ad B transversa linea, secundum occipitium protensa. Ab A uero ad C linea recta ab occipitio, ad octauam usque thoracis uertebrae spinam ducta. A B uero ad D, li- nea oblique ab occipitio ad clauiculam pertinens. A D ad C linea quoque oblique à clauicula, ad spinam oc- clauae thoracis uertebrae procedens. Postremo à D ad E, inferior musculi in spinam scapulae, & sum- mum humerum, & latiori clauiculae parte fixa no- tatur. In humiliori porro figura F, notat trianguli re- ctangulum, cuius basis est, G uero lineam toto ductu aequalem à basi. Vniuersum autem spacia- tum, quod ab F ad G habetur, & a s, seu mensa- lem figuram notat, à qua secluditur acutissimus praesentis trianguli angulus.

praesentis trianguli angulus.